

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
Rozdział I. PODSTAWY TYPOLOGII FORM USTROJOWYCH	17
1. Historyczne antecedencje	17
1.1. Znaczenie myśli starożytnej	17
1.2. Podział władzy — narodziny idei	19
1.3. Podział władzy zasadą nowożytnego konstytucjonalizmu	23
2. Systemy rządów państw demokratycznych	26
2.1. Uwagi ogólne	26
2.2. Parlamentarno-gabinetowy a prezydencki system rządów	29
2.3. Zasada nadrzędności parlamentu i system rządów parlamentarno-komitetowych	31
3. Federalizm a forma państwa	32
3.1. Pojęcie federalizmu i państwa federalnego	32
3.2. Państwa federalne a unitarne	34
Rozdział II. WIELKA BRYTANIA	37
1. Struktura prawna państwa. Źródła prawa konstytucyjnego i geneza systemu rządów	37
1.1. Nazwa państwa i szczególne cechy jego struktury	37
1.2. Pojęcie <i>common law</i> i źródła prawa konstytucyjnego	41
1.3. Rola parlamentu w historii Anglii i geneza gabinetu	44
1.4. Znaczenie konwenansów konstytucyjnych w ewolucji systemu rządów	47
2. Partie polityczne i wybory	50
2.1. Reformy prawa wyborczego i kształtowanie się systemu partyjnego	50
2.2. Wybory do Izby Gmin	53
2.3. Partie polityczne	56
3. Parlament Zjednoczonego Królestwa	60
3.1. Zasada suwerenności parlamentu	60
3.2. Kompetencje ustawodawcze i skład Izby Lordów	62
3.3. Kompetencje sądowe i szczególne cechy organizacji Izby Lordów	65
3.4. Spiker i rola partii w Izbie Gmin	68

3.5. Organizacja pracy i komisje	71
3.6. Stanowienie ustaw i kontrola rządu	73
4. Monarcha — premier — gabinet	77
4.1. Zakres królewskich prerogatyw	77
4.2. Znaczenie monarchii i Tajna Rada	80
4.3. Premier	82
4.4. Gabinet i rząd	85
4.5. Odpowiedzialność ministrów	87
Rozdział III. STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	91
1. Geneza i ogólna charakterystyka konstytucji	91
1.1. Artykuły Konfederacji i zwołanie konwencji konstytucyjnej	91
1.2. Uchwalenie i ratyfikacja konstytucji	93
1.3. Szczególne cechy konstytucji	96
1.4. Poprawki do konstytucji	98
1.5. Znaczenie sądów w procesie stosowania konstytucji	101
2. Zasady federalizmu i podziału władzy	104
2.1. Federalizm w konstytucji	104
2.2. Kompetencje Kongresu i ewolucja stosunków federalnych	107
2.3. Podział władzy i system hamulców	111
2.4. Idea równowagi w praktyce ustrojowej	114
3. Wybory. Partie polityczne. System partyjny	118
3.1. Wybory w konstytucji	118
3.2. Geneza i charakter systemu partyjnego	120
3.3. Szczególne cechy amerykańskich partii politycznych	124
3.4. Wybory prezydenckie	127
3.5. Wybory Izby Reprezentantów i Senatu	129
4. Kongres	132
4.1. Amerykańska dwuizbowość	132
4.2. Kierowanie pracami obu izb	134
4.3. Komisje i proces ustawodawczy	136
4.4. Kompetencje kontrolne	139
5. Prezydent Stanów Zjednoczonych	142
5.1. Koncepcja urzędu i zakres władzy prezydenta	142
5.2. Szczególne instytucje amerykańskiej prezydentury	146
5.3. Struktura władzy wykonawczej	151
Rozdział IV. FRANCJA	155
1. Francuskie doświadczenia konstytucyjne	155
1.1. Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela oraz pierwsze konstytucje	155
1.2. Między Rewolucją a Restauracją: ku konstytucji III Republiki	158
1.3. System rządów III i IV Republiki	160
2. Ogólna charakterystyka konstytucji V Republiki	163
2.1. Geneza i uchwalenie konstytucji	163

2.2. Szczególne cechy konstytucji	165
2.3. System rządów V Republiki	168
3. Wybory i partie polityczne	171
3.1. Wybory w prawie	171
3.2. System partyjny	173
3.3. Partie polityczne a wybory	176
4. Prezydent Republiki. Premier i rząd	179
4.1. Kompetencje i rola ustrojowa prezydenta	179
4.2. Prezydent a premier	182
4.3. Rząd i ministrowie	186
4.4. Odpowiedzialność prezydenta i rządu	189
5. Parlament	190
5.1. Pozycja ustrojowa Senatu i Zgromadzenia Narodowego	190
5.2. Zasady funkcjonowania i organizacji izb	193
5.3. Stanowienie ustaw	194
5.4. Badanie konstytucyjności ustaw	197
5.5. Funkcja kontrolna parlamentu	199
Rozdział V. SZWAJCARIA	201
1. Związkowe tradycje ustroju Szwajcarii	201
1.1. Czasy konfederacji	201
1.2. Powstanie państwa federalnego	203
1.3. Konstytucja 1874 roku	205
2. Konstytucja 1999 roku i jej zasady naczelne	207
2.1. Szczególne cechy konstytucji	207
2.2. Zasada federalizmu	209
2.3. Demokracja bezpośrednia	213
2.4. Nadrzędność parlamentu i system rządów	217
3. System partyjny i wybory	219
3.1. Geneza i kształt systemu partyjnego	219
3.2. Partie polityczne	222
3.3. System wyborczy	224
4. Zgromadzenie Federalne	227
4.1. Szwajcarska dwuizbowość	227
4.2. Funkcje Zgromadzenia Federalnego	229
4.3. Organizacja i tryb pracy parlamentu	231
4.4. Stanowienie ustaw	233
5. Rada Federalna	236
5.1. Pozycja ustrojowa i powoływanie Rady Federalnej	236
5.2. Kompetencje i zasady funkcjonowania Rady Federalnej	237
5.3. Prezydent Konfederacji	240
LITERATURA	243